

Täysistunto

Keskiviikko 19.4.2017 klo 13.59—16.01

9. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi tieliikennelain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 22/2017 vp

Valiokunnan mietintö LiVM 4/2017 vp

Ensimmäinen käsittely

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 9. asia. Käsittelyn pohjana on liikenne- ja viestintävaliokunnan mietintö LiVM 4/2017 vp. Nyt päätetään lakiehdotuksen sisällöstä.

Keskustelu

15.53 **Kari Kulmala ps:** Arvoisa puhemies! Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi ajoneuvojen suurimpia mittoja ja massoja koskevan direktiivin asettamista vähimmäisvaatimuksista ajoneuvon painon etätunnistusjärjestelmään liittyen. Tällaisella järjestelmällä pystyttäisiin erottamaan liikennevirrasta tarkempaa tarkastusta varten sellaiset ajoneuvot, joiden paino ylittää sallitun rajan.

Esitys kuulostaa toteutuessaan erinomaiselta. On selvää, että tällainen järjestelmä tehostaisi valvontaa, sujuvoittaisi liikennettä, lisäisi liikenneturvallisuutta, tasapuolistaisi kilpailun edellytyksiä ja saisi aikaan kustannussäästöjä tienpidossa kuljetusten ylipainojen vähentyessä. Mutta se vaatii myös omat ammattitaitoiset käyttäjät. Valitettavasti ammattitaitoiset raskaan liikenteen valvojat ovat katoava luonnonvara. Niitä on tällä hetkellä vähemmän kuin suojeltuja saimaannorppia.

Esityksen toteutumisen myötä kuormaa kuljettava liikenteenharjoittaja ja valvontaviranomaiset saisivat tavaran lähettäjältä ja kuljetuksen tilaajalta nykyistä paremmat tiedot kontin ja vaihtokorin painosta, mikä muun muassa vähentäisi kuorma-autonkuljettajien riskiä kuljettaa tietämättään ylikuormaa. Mielestäni vielä parempi uudistus olisi, että tavaran vastaanottajat eivät ottaisi enää ylikuormia vastaan. Se parantaisi myös liikenneturvallisuutta.

Esitys mahdollistaisi kansallisen päätöksen mukaisesti automaattisten punnituslaitteiden sijoittamisen tielle. Mielestäni tämä on erinomainen asia mutta vaatii edelleen ammattitaitoisia valvojia, ja, kuten jo totesin, niitä ei enää kohta ole. Pidän myös välttämättömänä kuljetusyritysten toimintaedellytysten tasapuolisuuden varmistamiseksi, että ylikuormat voidaan havaita ja niihin puuttua tasapuolisesti myös ulkomaisten ajoneuvojen osalta.

Arvoisa puhemies! Poliisi valvoo Suomessa tänään ajonopeuksia osana vuorokauden pituista kansainvälistä nopeusvalvontamaratonia. Valvonta alkoi tänään aamukuudelta ja päättyy torstaiaamuna samaan kellonlyömään. Nopeusvalvonta on tärkeää mutta niin on myös raskaan liikenteen valvonta. Se mahdollistaa muun muassa yritysten tasapuolisen kilpailun ja vähentää harmaata taloutta. Siitähän ovat myös liikkuvan poliisin lahdanneet

Pöytäkirjan asiakohta PTK 39/2017 vp

kansanedustajat olleet tässä salissa aikaisemmin huolissaan. Ihan olen itsekkin liikuttunut siitä, miten yksimielisiä nämä edustajat ovat juhlapuheissaan olleet.

Raskaan liikenteen valvonta on kuitenkin koko ajan vähenemässä, ja se ei ole meidän kenenkään etu. Nyt olisi heräämisen aika. Samalla kun liikkuva poliisi lahdattiin, muutettiin poliisissa myös raskaan liikenteen valvonnan tilastointia. Aikaisemmin raskaan liikenteen valvonnassa eriteltiin valvontaan kohdistuneet tunnit tarkasti: kuormituksen valvonta, ajo- ja lepoaikojen valvonta, vaarallisten aineiden kuljetusten valvonta ynnä muut. Nykyään työaika tilastoidaan vain yleisnimikkeellä raskaan liikenteen valvonta. Tällä hetkellä ei siis tiedetä tarkasti, paljonko esimerkiksi kuormituksen tai ylikuormien valvontaan kohdistetaan liikennevalvontaan osoitettua työaika. Toivottavasti tämä ajoneuvon painon etätunnistusjärjestelmä toisi osaltaan valoa valvontaan ja myös tilastointiin. Toivottavasti poliisista pystytään jatkossa antamaan tilastot raskaan liikenteen osalta myös henkilötyövuosina sitä pyytäneille. Tällä hetkellä niitä ei ole heiltä saatavilla.

15.57 Outi Mäkelä kok: Arvoisa puhemies! Edustaja Kulmala toi tietoomme huolestuttavan tiedon, että ammattitaitoiset raskaan liikenteen valvojat ovat harvinaisempia kuin saimaannorpat. Toivottavasti tilanne ei kuitenkaan ihan näin huolestuttava vielä Suomessa ole, mutta toki yhdyin siihen, että asia on vakava ja siihen on kiinnitettävä huomiota. Sen takia on hyvä, että tässä nyt ollaan helpottamassa myös tätä valvontaa etätunnistusjärjestelmän säätämisen myötä. Valiokunta on mietinnössään painottanut, että tämän järjestelmän pitää olla tasapuolinen ja se ei saa aiheuttaa kilpailuhaittaa kotimaisille kuljetusyrityksille, mikä on mielestäni tärkeä seikka huomioida, kun tätä toimeenpannaan ja seurataan.

Lisäksi tässä valiokunnan mietinnössä todetaan, että kuljetusyritysten toimintaedellytysten tasapuolisuuden varmistamiseksi voi olla tarpeen arvioida tielle sijoitettavien valvontalaitteiden käyttöä, jotta ylikuormat voidaan havaita tasapuolisesti myös ulkomaisten ajoneuvojen osalta. Tämä on ihan varteenotettava seikka.

Lisäksi todetaan, että on tärkeää ottaa huomioon laitteiden toimintavarmuus Suomen talviolosuhteissa, ja tämä on varmasti seikka, josta varmasti vain käytännön kokemusten kautta saadaan se varmuus ja tieto, toimivatko nämä todella myöskin Kittilän paukkupakkasissa tammikuussa.

15.58 Kari Kulmala ps: Arvoisa puheenjohtaja! Kommentoin hieman edustaja Mäkelälle sitä, että Metsähallituksen arvion mukaan saimaannorppia on noin 380 Suomessa tällä hetkellä. Silloin kun liikkuva poliisi lakkautettiin, liikkuvan poliisin henkilöstöä oli noin 600. Heistä on jonkin verran jo lähtenyt eläkkeelle, osa on hajautettu eri poliisilaitoksiin, osa ei edes tee liikennevalvontatyötä tällä hetkellä. Tällä hetkellä Poliisikoulussa ei kouluteta raskaan liikenteen valvojia, valitettavasti näin on tilanne. Juuri toissa päivänä sain sellaisenkin tiedon, että on olemassa sellaisia poliisilaitoksia, missä liikennevalvontaryhmässä ei enää ole entisiä liikkuvan poliisin miehiä, että he ovat tosiaan joko eläkkeellä tai sitten siirtyneet muihin tehtäviin. Valitettavasti raskaan liikenteen valvonta ei ole sitä, että poliisi pysäyttää rekan, pyytää ajokortin nähtäville ja puhalluttaa kuljettajan — se ei ole minun mielestäni raskaan liikenteen valvontaa, siihen ei tarvita sellaista koulutusta.

15.59 Outi Mäkelä kok: Kiitos tästä täsmennyksestä edustaja Kulmalalle. Ymmärrän hyvin, että tämä on ammattitaitoa vaativa tehtävä ja sitä ei ihan kuka tahansa voi tehdä, ja sikäli yhdyin tähän huoleen, että koulutusta varmasti pitää antaa. Ja jos kerran eläköityminen

Pöytäkirjan asiakohta PTK 39/2017 vp

on tässä vallitseva tilanne, niin ehkä siihen on syytä kiinnittää huomiota, että meillä jatkossa koulutetaan asiantuntevia valvojia vielä enemmän.

Yleiskeskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 22/2017 vp sisältyvän lakiehdotuksen sisälön mietinnön mukaisena. Lakiehdotuksen ensimmäinen käsittely päättyi.